

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 17 (2096) 1998 m. gegužės mėn 5 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

Laiškas Motinai

Algirdas Palokas, SJ

Buvo laikas, kai tu skraidei su pievų drugeliais, kai gaudai saulės zuikučius raibuliuojančiame vandenyje... Galvutę iškėlusį stebėjai medžių viršūnes ir švelniai jas glostančius debesėlius, lengvai plaukiančius mėlyna oro jūra. Niekas nepabėgdavo nuo tavo išplėstų, viskuo besidominčių akių žvilgsnio. Juk dar taip neseniai atsiradai toje grožybės nusėtoje žemėje. O gėlės, gėlės! Jos visada patraukdavo, tu džiaugeisi jomis ir džiuginai savo mamą. Dievo pasaulyje buvo taip gražu, kad atradimo džiaugsmas netilpdavo tavo mažoje širdelėje ir kiekvieną kartą bėgdavai dalintis su savo mama. Kai su lėlėmis žaidei ir jas valgyti, apsirengti mokei, kai jas migdei ir lopšines dainavai, tu nežinojai ir nė nesapnavai, kad bus laikas, kada ir tu būsi mama. O dabar tu nuo ryto iki vakaro žaidei, ir žaidimas buvo visas tavo gyvenimas.

Atėjo laikas, kai raidės ir skaičiai įsiliejo į tavo gyvenimą, bet ir tada žaidimų nepamiršai, nors laiko tam buvo vis mažiau ir mažiau. Vėliau geografija jau nesapnavo, o mintimi skraidino po pasaulį. Tuomet nepagalvojai, kad ne vienoje šalyje teks ir tau apsilankyti, kad savo akimis gėrėsis Dievo padovanota tai tautai kažkuo ypatinga gamta, kad matysi ir gal rakomis liesi tos tautos kūrybos šedevrus. Istorijoje datos ir datos, karai ir monarchijos, geri ir blogi veidai... O tau nė nedingtelėjo, kad tavo vaikas, tavo princas ar tu pati būsite įrašyti į istorijos knygą. Ir tavo pavardė jau kartos kiti.

Kas metai prisidėdavo vis nauji dėstomieji dalykai, kas metai tau likdavo vis mažiau laiko ir laisvės. Žaidimus jau seniai pakeitė mėgstami užsiėmimai, sportas, bendravimas...

Ne per daug mielo mokslo, bet užtai malonių užsiėmimų kaleidoskopas sukosi ir sukosi... kol visa savo esme tu pajutai, kad esi mergaitė, ir graži mergaitė. Ir žaidimo, jau visai rimto žaidimo pagunda užvaldė tave. Tik dabar tu žaidei jau ne su lėlėmis. Tau parūpo tavo išvaizda, laikysena, elgsena. Tau tapo be galo svarbu, kokia tu esi jų akyse, o vėliau: to šauniausiojo, gražiausiojo akyse. O kiek svajonių, kankinančio laukimo bei nerimo, net ašarų ar netikėto džiaugsmo patyrei tuomet, kai širdis ruošėsi ir brėndė meilei. Tu troškai dalintis, pažinti, mylėti. Jau nebeužteko šeimos židinio šilumos ir motinos meilės. Viduje kažkas nerimo ir traukė į aplinkinį pasaulį. Nauji atradimai, patirtys, išgyvenimai kūrė tavyje naują pasaulį. Jis veržė veržėsi atsiverti kitam ir tuo pačiu troškai pamatyti kito pasaulį. Gal tai buvo draugė, su kuria pasikeitė amžinos meilės priesaika, gal tai buvo pirmoji meilė ir tokia pat "amžina" kaip tarp draugės ir tavęs. Taip tu įžengei į meilės pasaulį.

PAŽAISLIO MARIJOS PAVEIKSLAS *Muzika A. Elksaus*

Lėlės, jau seniai našlaitėmis tapę, seniai paliko tavo kambarį mokykliniai vadovėliai jau užversti paskutinį kartą. Dabar tau reikia tokio mokslo, kuris padėtų išmatuoti meilės stiprumą, nustatytų jos tikrumą ir užtikrintų meilės amžinumą. Nežiūrint vidinio netikrumo, tu juokavai, džiaugeisi, čiaušėjai ir vis savo laime patikėti, visiškai patikėti dar nedrįsai. Tačiau netikrumo dienos vis retėjo ir nyko. Pagaliau apsisprendėi. Štai tu jau prie altoriaus, nuo kurio tikėjaisi sugrįžti ne į žemę, o tiesiai į meilės rojų. Tačiau žemė pavydi. Žemės vaikams nelemta akimirksniu tapti rojaus vaikais. Kiek daug naujų patirčių užgriuvo tavo širdį. Kiek daug kas, oi daug kas buvo ne taip. Tikrai tu vis kantriai sau kartojai: prisitaikysim, prisilifuosim, ir bus gerai. Juk meilė – visagalė. Dievas padės.

Pačiu laiku tavo svoris pradėjo didėti, didėti. Tapai pati sau negraži. Tik ačiū Dievui, vyro žodis vis ramino tavo nerimą, jo netikėtai ypatinga globa drąsino eiti pirmyn ir ramiai sutikti 270-ą dieną. Skausmingos dienos košmarus nutraukė, suplėšė, nebūtini pavertė kūdikio verksmas, tavo kūdikio, šios mažos, bet gyvos tavo kūno

dalies verksmas. Ar tą akimirka, ar tadą, kai pirmą kartą priglaudei, kai savimi maitinai, o gal jau 9 mėn. būvyje tu pajutai, kad gimei kitokiam pasauliui, kitokiam gyvenimui. Nuo dabar nauju vardu tave vadins tavo kūdikis, žemė, dangus.

Viso pasaulio poetai rašė eiles motinai ir apie motiną, dailininkai sukūrė gražiausius paveikslus, skulptoriai – statulas, kompozitoriai – muzikinius kūrinius, rašytojai – knygų knygas. Visos ateinančios kartos lenksis šiam šventam vardui. Ar ne stebuklas? Nebuvo nieko, o iš tavęs išėjo žmogus, naujas žemės žmogus, amžinybės nesi- baigiančiam džiaugsmui skirtasis žmogus. Visas dangus, išskyrus du žmones, iš motinų ir Dievo.

Ar gali kas suskačiuoti, kiek kartų verksmo ar motiniškos nuojaautos pašaukta bėgai prie kūdikio dieną ir naktį? Ir ašaras skausmo bei bejėgiškumo, matant besiskverbiantį į vaiką, į šeimą blogį, kas suskačiuos? Tačiau kitame pasaulyje viskas pasvarta ir užrašyta. Kiekviena tikra motina ten bus išskirtinai atžymėta, ypatingai apdovanota, įvertinta, pagerbta. Juk žemėje šito jai taip labai stigo...

Tavo vyras anuomet, kai tu

Naujoji vyskupija – Lietuvos širdis

Šiauliuose lankėsi Šventojo Sosto apaštalinis nuncijus dr. Erwin Josef Ender. Šv. Petro ir Povilo katedroje svečias vadovavo šv. Mišių aukai ir sakė pamokslą.

Vyskupas Eugenijus Bartulis, pristatydamas nuncijui vyskupiją, informavo, kad Šiaulių vyskupijai šiuo metu priklauso 63 parapijos, kurias aptarnauja 61 kunigas, kunigystei rengiasi 12 seminaristų ir vienas diakonas, veikia keletas vyrų ir moterų vienuolių, "Caritas" organizacija, Katechetikos centras, kuriamas Šeimos centras. Deja, dėl sovietmečio įtakos trūksta kunigų, palankių dirvą čia randa netradiciniai tikėjimai. Ganytojas išreiškė viltį, kad, padedamas Švč. Mergelės Marijos, sėkmingai vykdys vyskupišką tarnystę.

Pamokslo metu apaštalinis nuncijus pabrėžė, kad popiežius Jonas Paulius II labai artimas Lietuvai. "Naujoji vyskupija, - kalbėjo nuncijus, - Lietuvos širdis dvasine prasme, nes čia yra visame pasaulyje garsus Kryžių kalnas, liudijantis iškalbingą, tvirtą, drąsų tikėjimą. Linkni, kad šis kalnas vis labiau darytųsi tiek vyskupijos, tiek visos Lietuvos atsinaujinimo centru". Apaštalinį nuncijų sveikino vienuolių, Šiaulių katedros parapijos jaunimo atstovai, moksleiviai. Atsisveikindamas nuncijus pažadėjo, kad šis jo pirmasis vizitas į Šiaulių vyskupiją nebus paskutinis. **LRTV**

negalėdavai atsitraukti nuo jų kūdikio, stebėjo, kaip tu žaidei su tuo žmogučiu, kuris dar nieko nesupranta, ir galvojo: "Pasirodo, aš dar jos iki galo nepažinojau. Kur ji mokėsi kūdikių kalbos, kai jis temoka vien verkti ir išplėstomis akutėmis žvalgytis po jam svetimą, bet jam skirtą pasaulį. Kaip ji supranta, ko jis prašo ir kodėl, jai tik prisilietus, jis nurimsta, nustoja verkti. O kartais ji atrodydavo lyg vaikas, pamiršusi suaugusiųjų kalbą ir čiaušanti su kūdikiu kažkokia paukščių kalba. Bet svarbiausia: abu vienas kitą puikiai suprasdavo..."

Kas įvertins motinos didybę ir kas supras motinystės paslaptis? O buvo ji kadais tik maža mergytė, žaidžianti su lėlėmis. Lenkiu galvą prieš naujo žmogaus sukūrimo stebuklą, prieš mergytę – mergaitę – merginą – moterį – MOTINĄ. Ačiū visoms, kurios paklūsta Kūrėjui, liepusiam žemę pripildyti žmonėmis.

***

Šiandien tau, mana, padėkot atėjau. Už tai, kad esu, už tai, kad tu mano mama. Milijonai mūs žemėj mamų, tik viena tu geriausia, gražiausia, nes esi mano mama. Iš užmaršties gelmių tavo ašaras deimantais šviečia, ar matai, ar matai juos, mano geroji, mieloji mama. Tavo akių šviesa manęs niekada nepalieka, kai pavojuos esu, kai gyvenimo našta nešu. Dar neištirpo ore, dar gyvas many tavo pamokančių žodžių vis ataidintis aidas. Aš ne vienas, mama, nors tavęs nėra čia, argi gali vaiką palikti mama?! Kaip tu moki, mama, matyt širdimi, mąstyti širdimi ir mylėti kaip Dievas myli mane? Atsiklaupęs prašau, Dieve, atlygink jai, juk žinai – ji mano, ji mano šventoji mama. **(Iš "Laiškai Lietuviams")**

Nijolė nepavargo gyventi

Nijolės SADŪNAITĖS vardas pirmiausiai siejasi su sovietmečio godomis apie laisvę. Kaip kovotoją už žmogaus teises ir tikėjimo laisvę ją pažįsta ne tik Lietuva.

Šiandien "gyvoji tautos legenda" kiek primiršta. Mat laisvę jau iškovota...

Jolanta Vazbutaitė

O Nijolė tebėra tokia pati: šviesi, gyva. Su vienuole seserimi Bronyte – drauge dar nuo mokyklos laikų – gyvena nedideliame butelyje beveik Vilniaus centre. Namuose netvyla telefonas: "Nijolė, padėk, Nijolė, gelbėk..." Tadien, kai susitikome, ji rūpinosi devintą dešimtį bėbagaiančiu V.Lapieniu, buvusiu politiniu kaliniu, ištiktu mikroinsulto. Skambino į ligoninę, draugams, pažįstamiems. Jai nelipo žodis "vienuolė". Gal todėl, kad mes, pasauliečiai, užsimūriję egoizmo kiautuose, esame daug vienišesni nei ji.

Su seserimi Nijolė lengva bendrauti – gyvas veidas spindinčiomis akimis išsiskiria iš daugelio pavargusių, abejingų veidų. Nepabosta prieš save regėti stiprų, nesužadintą buvimo šioje žemėje džiaugsmą. O šio nepavargusio gyventi žmogaus praeitis – dešimt mėnesių KGB rūsiuose, dveji metai liūdnei pagarsėjusiam Mordovijos griežtojo režimo lageryje, treji tremties metai Krasnojarsko srityje, vėliau – pagrindis, asketiška buitis, KGB persekiojimai, gąsdinimai, šantažas.

- Žvelgiant į Jus, matyti, kad žinote Paslapťį. Praskleiskite nors kraštelį jos šydo: kaip įgyti tokios stiprybės kad imtume švytėti ir šypotis kaip Jūs?

Anokia čia paslaptis: meilė žmonėms ir Dievui. Dievą mylime per žmones. Būdama pensijoje, turiu daug laiko ir lankau vargšus. Dauguma tų žmonių yra giedri, be pykčio ir neapykantos. Tokio širdies kapitalo jokie bankai, jokios vyriausybės nepavogs.

Viešint Amerikoje, teko pabuvoti Kartūzų vienuolyne. Jame vienuolių gyvenimo trukmės vidurkis – 83-84 metai. Tai asketiškai senukai jaunatviškai žėrinčiomis akimis. Sykį vienuolyną aplankė grupė viskuo persisotinusių milijonierių vaikų. "Kaipgi jūs čia gyvenate, juk nieko neturite?" – paklausė jie. Vienuoliai atsakė klausimu: "O ką turite jūs?" "Mes juk kelionėje," – sutriko jaunuoliai. "Mes taip pat kelionėje," – atsakė jiems vienuoliai. Kai žmogus pasitenkina mažu – jis laimingas. Vogtų milijonų niekas į kapus nenusineš.

Aš netvirtinu, kad pinigai apskritai nereikalingi. Tačiau jie turi būti priemonė, o ne tikslas. Antai kol mes buvome prispausti, turėjome lyg ir daugiau vilties, tikėjimo. Dabar visi esame kupini

nevilties ir pykčio.

- Tai gal nemokame būti laisvi?

Žmogus turi būti vertas laisvės. Laisvas būdamas esi atsakingas ne tik už save, bet ir už kitus. Mus okupacijos metais atratino nuo atsakomybės, išmokė įtariai žiūrėti į artimą. Ką kalbėti apie mus, jei, tarkim, Rytų Vokietijoje, kur niekas žmonių į Sibiją netrėmė, kas trečias pilietis buvo KGB informatorius!

- Kaip jaučiatės, gyvendama šiandieninėje Lietuvoje? Juk ne dėl tokios laisvės aukojotės?

Žinoma, ne dėl tokios. Ir vakar, ir šiandien valdžia tų pačių... A.Brazauskas buvo pirmasis LKP sekretorius, kai KGB vyrai mane stipriai sumušė. Tais pačiais 1988-aisiais vasario 16-ąją karceryje gavau didelę dozę radiacijos. Antai Čekijoje buvę nomenklatūrininkai – partijos, KGB darbuotojai – keletą metų neturi teisės balotiruotis į valdžią. Turi tik patariamąjį balsą. Mūsų valdžios viršūnėje – Maskvos mafijos statybiniai. Tai yra sąmoningas ekonomikos ir moralės žlugdymas. "Norėjote laisvės? Džiaukitės ja!"

- Tačiau regite pragiedruli?

Tikiu, kad Dievas padės, kaip padėjo sausio 13-ąją. Bet ir patys turime pasistengti. Juk tada buvom vienijami Meilės ir Tikėjimo. Egoizmas taip pat sujungia, tik kitokia – šalta banga.

Šie Dievo mums siūsti išbandymai laikini: po nakties išaušta rytas. Jei kiekvienas iš savęs, o ne iš kitų išsunktume daugiau gerumo, išstietume pagalbos ranką tiems, kuriems dar sunkiau, Dievas ir mums to paties atseiktų. Gėris

PADEKA

Norėčiau dar kartą padėkoti Gerb. P.Kazimierui BUTKUI, 88 John St., Cabramatta 2166, už Jo atsiųstus 585 AUD. vargstantiems našlaičiams ir bedarbiams Lietuvoje.

Teatlygina VISAGALIS DIEVAS!

Su pagarba, dėkingumu ir malda.

Jūs s. Nijolė Sadūnaitė
Vilnius, 1998 kovo 25 d.

Ald. Žemaitytė

Princesė Diana ir Motina Teresė mirė beveik vienu metu. Ar kas nors prisimena (bent jau dažnai) Motiną Teresę? Gailestingumas šiame pasaulyje nemadingas. Nekuriami Motinos Teresės fondai, nestatomos jai skulptūros, nerengiamos parodos, tik jos Dvasia plevėna virš tų, kurie pasaulyje

nedingsta, jis grįžta. Jei negali elgetai duoti centų – atiduok pusę sumuštinio. Jei nė to neturi, pasimelsk už jį, palinkėk gero.

- Iš kur Jūsų tikėjimo stiprybė?

Kol Dievas nepadėk, žmogus nesupranta, kodėl einama į vienuolyną. Savo mamą, pamenu, pritenkiau, pareikšusi, kad stoisiu į vienuolyną. Mat buvau ir dabar tebusu sangviniško temperamento. Mokydamasi Anykščių J.Biliūno vidurinėje mokykloje, daug sportavau.

Buvau ir gyvasis sidabras: tai ant stogo, tai medžio viršūnėje. Baigdamas mokyklą, kartu su drauge Bronyte gavome šv. Sutvirtinimo Sakramentą. Prieš tai buvau labai išsigandusi ir paprasčiau Bronytės, kad ji man atiduotų pusę savo Šventosios Dvasios. Bronytė sako: "Imk! Ir iki šiol juokauja, kad aš tokia stipri dėl to, kad turiu "pusantro" Šventosios Dvasios.

- Kuo gyvenate šiandien?

Manęs dažnai klausia, kodėl nesikišu į politiką. Atsakau, kad į politiką aš niekuomet ir nelindau. Žmogaus teisių gynimas – tai artimo meilė, o ne politika. Džiaugiuosi, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika yra pristatyta Nobelio taikos premijai. Turiu daug globotinių – našlaičių, ligonių, net nespėju visais pasirūpinti. Šiuo metu slaugau vėžiu sergančią moterį. Jei turėsite bėdų – ateikite, padėsiu.

- O Jumis pačia ar pasirūpina kas?

Žinoma, pasirūpina. Antai neseniai sirgau pleuritu – Bronyte slaugė, ieškojo vaistų.

- Ką daryti, jei liūdna?

Padaryk ką nors gero kitam! Su liūdesiu reikia kovoti! Tai gali būti dėl ligos: kai esame nusilpę, pervargę. Jei pailsėjome, pakeitėme aplinką, bet bloga nuotaika nedingsta, reikia "perkratyti" sielą. Gal egoizmas joje veši?

- Ačiū už pokalbį. Stiprybės ir Šviesos Jums!

Vinco Kudirkos muziejui – milijonas litų

Algis Vaškevičius

"Iki lapkričio mėnesio, kai, minint "Tautiškos giesmės" 100- metį, Kudirkos Naumiestyje turi būti atidarytas Vinco Kudirkos muziejus, lieka vis mažiau laiko. Jam įrengti šiemet skirta milijonas litų, tačiau Šakių rajono savivaldybė 1998 metais nesugebėjo panaudoti iš jau gautų 250 tūkstančių nė vieno lito", - sakė Šakių rajono tarybos posėdyje V.Kudirkos fondo komiteto pirmininkas Zenonas Grigošaitis.

Šio muziejaus statyba buvo pradėta prieš penkerius metus. Kelerius metus statyba buvo sustojusi, nes trūko lėšų, o pernai vėl atgaivinta. Šiemet Vyriausybė kaip specialią tikslinę dotaciją muziejaus statybai užbaigti ir ekspozicijai įrengti skyrė milijoną litų. Du trečdaliai šios sumos atiteks statybos darbams baigti, o likusi dalis – baldams ir ekspozicijoms įrengti.

Šakių rajono savivaldybė buvo suabejojusi, ar gali fondas būti statybos užsakovas, ar teisėtai rangovui išrinkti nebuvo skelbiamas konkursas, kada už darbų turėtų būti pervadami pinigai.

"Pasiimkite tą muziejų ir baikite darbus, nes laukti nėra kada, o fondo visuomenininkai jau šešeri metai dirba negaudami jokio atlyginimo", - sakė Z.Grigošaitis.

Rajono taryba nusprendė pavesti ūkio skyriui, dalyvaujant V.Kudirkos fondo atstovams, būti šios statybos užsakovais ir leisti "vokvilos" bendrovei tęsti darbus.

Muziejaus ekspozicijai įrengti paskelbtas viešas konkursas.

"Lr."

TELŠIAI

Kovo 22 d. Telšiuose paminėta prelado Juozo Prunskio 90 metų amžiaus ir 65 metų kunigystės sukaktis. Renginį organizavo LKMA Telšių skyrius. Šia proga katedroje šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Telšių kunigų seminarijos rektorius dr. kun. A.Genutis. Teatro salėje kalbėjo mons. K.Gaščiūnas, dr. A.Vasiliauskienė ir J.Bucevičiūtė. Pabaigoje žodį tarė Telšių vyskupas Antanas Vaičius.

pavojingi jų gyvybei ir saugumui buvo jų darbai sovietmetyje. Sesele Nijolė nesigarsina, jos taip pat niekas negarsina, tik šiame pasaulyje kančia paženklintieji žiūri į ją garbinančiomis akimis, pasitinka pasikliaujančia šypsena.

Dianomanija neįveikia žmonių, kurių širdys patyrė šio pasaulio sielvartą ir išgėrė gyvenimo kartybių taure. "Dienovidis"

Prezidento patarėjas atsisakė atlyginimo

Prezidento Valdo Adamkaus patarėjas Raimundas Mieželis atsisakė atlyginimo. Jis dirbs visuomeniniais pagrindais. Pareikšime buhalterijai prašoma neskaiciuoti ir nemokėti atlyginimo, motyvai nenurodomi.

Pats R.Mieželis šiuo metu yra išvykęs į JAV. Ilgametis JAV gyventojas, V.Adamkaus bičiulis R.Mieželis gauna pensiją už darbą bendrovėje "Container Corporation of America". Jis yra buvęs šios bendrovės viceprezidentas.

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokestį, įrašykime "Tėviškės Aidas" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

DEMOKRATIJA KRYŽKELĖJ

Rašo Dr. Jonas Kunca, MD

Demokratija yra kilni valdymosi forma, kol tautos išrinkti atstovai tarnauja tautai. Bet ji yra kaip reikalingi vaistai: privalo imti tik nustatytą kiekį. Imsi per daug – užsinuodinsi. Imsi per mažai – tie vaistai neveiks. Demokratijos kiekis privalo būti pritaikytas kiekvienos šalies esančiai padėčiai. Kai šito principo nesilaikoma, demokratija, vietoj išspręsti problemas, jas didina.

Australijos uostuose darbininkams mokamos pasakiškos algos, bet darbas eina per lėtai, kas sukelia laiivų aptarnavimo sunkumus. O žemyne - saloje, kur susisiekiama su likusiu pasauliu tik per vandenynus, uostų networka daro kraštui didelę ekonominę žalą. Dėl to valdžia nutarė reformuoti krašto uostų aptarnavimą. Tik čia ji susidūrė su mažute, bet galinga, uostų darbininkų grupe, kuri uždarė priėjimą prie laiivų aptarnavimo vietų.

Policija, vartodama demokratiškus metodus, nepajėgė pašalinti blokavimo. Vartoti jėgą ji lyg tai negali. Taip sustojai Australijos importai – eksportai. Žala ekonomijai yra milijoninė. Klausimas sprendžiamas teismuose, o tuo tarpu uostų tarnyba yra sustojus. Vyriausybė iki šiol pasirodė bejėgė. Kai pusanro tūkstančio darbininkų nenori tinkamai dirbti, juos pakeisti yra lyg ir nelegalu. O yra šimtai tūkstančių, kurie norėtų dirbti, bet neranda darbo. Tai rodo, kad per didelės laisvės ir privilegijos gali labai pakenkti šaliai ir ypač jos ekonomijai. Jau be uostų paralizavimo Australijos ekonomija smunka dėl krizės Azijoje. Ko galime laukti uždarius savo uostus? Tikriausiai nieko gero.

Kai pati demokratinė sistema neleidžia valdžiai spręsti šalies problemų, reikia, kad jos turime per daug šitam krašte.

Atgavus laisvę Lietuva, aišku, skubiai įvedė demokratinę santvarką. Renkami seimai ir prezidentai bei vietiniai pareigūnai. Greit pasirodė, kad pasiskelbti demokratiją neužtenka. Reikia ją įgyvendinti. Kaip tik prie įgyvendinimo mes suklopom jau pačioje pradžioje, kai prasidėjo netvarkingas buvusios ekonomijos draskymas ir administracinis nekompetetingumas. Vieni gudruoliai grobstėsi valstybės, atseit tautos, turtą, o kiti pradėjo spekuliuoti apgaudinėdami bankus, pigiai pirkdami įvairius objektus už kyšelius privatizatoriam, kurdami mafijos grupes. Mūsų demokratija liko tik ant popieriaus. Praktikoje perėjome į networką.

Beveik po 10 nepriklausomybės metų nusikalstamumas Lietuvoje dar vis didėja. Anksčiau per metus buvo nužudomi 200 žmonių. Dabar virš 5 šimtų. Bankų sistema, dėl kurios korupcijos Lietuva prarado virš pusę milijardo dolerių, dar nebaigta reformuoti. Paskutiniu laiku moraliai išsigimę pradėjo sprogdinti automobilius ir net pastatus. Nesusekama, nei kas tai daro, nei kodėl.

O turime 35,000 policininkų. Tai dvigubai negu jų turi Vokietija ir kiti civilizuoti kraštai. Jie jau aprūpinti transportu ir susižinojimo priemonėmis. Prieš nusikalstamumą neva kovoja Generalinė

Prokuratūra, Speciali tyrimų tarnyba ir Saugumas. Viskas yra vidaus reikalų ministerijos žinioje. Yra ir Policijos akademija (dabar teisių akademija). Turime visa ko, bet tik ant popieriaus. Praktikoje visas aparatas prieš nusikaltimus atrodo neveikia. Yra daugybė įstatymų prieš nusikalstamumą, bet jie nevykdomi dėl neaiškių priežasčių. Kai pradėdamos nagrinėti stambios bylos, pavyzdžiui bankų spekuliacijos, VRM pajuntanti spaudimą iš viršaus. Bent taip sako buvęs vidaus r.ministras Vaitiekūnas.

P.Vagnorius prieš metus prižadėjo susidoroti su nusikalstamumu per vienus metus. Praėjo 12 mėnesių, o nusikalstamumas, vietoj išnykti, dar padidėjo.

Po prezidento rinkimų min.pirmininkas, atrodo, pasidarė galingesnis. Net nesiskaito per daug nei su p.Landsbergiu, be kurio palaiminimo paskyrė sveikatos apsaugos ministru LDDP narį Stankevičių. Aišku, viskas būtų gerai, jei didesnė vyriausybės vado galia padėtų įvesti tvarką Lietuvoje. Palaukim dar vienus metus. Gal iki tada jis ištesės savo pažadą.

Matom du demokratijos pavyzdžius: Australijos valdžia neturi galios, o Lietuvos ją turi, bet neišnaudoja.

V.Adamkus išgirdo pramonininkų balsą

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) griežtai pasisako prieš Ignalinos atominės elektrinės uždarymą. Susitikime su Prezidentu V.Adamkumi LPK vadovai pareiškė, jog Lietuva neturi tiek pinigų, kad galėtų atsisakyti atominės elektrinės. "Džiugu, kad Prezidentas sutiko su mūsų pozicija", - žurnalistams sakė LPK prezidentas B.Lubys.

Valandą trukusiame susitikime aptarta ekonomikos plėtra, mokesčių sistemos tobulinimas, atlyginimų didinimas, energetikos sektoriaus restruktūrizavimas, privačių pensinių fondų steigimas, integracija į Europos Sąjungą, kriminogeninė padėtis.

"Kalbėdami apie kriminogeninę padėtį, atkreipėme Prezidento dėmesį, kad Lukiškės greitai galės steigti biznio klubą. Mūsų teisėsaugininkų požiūris paprastas: iš pradžių suimame, po to žiūrėsime, ką daryti. Tarkime, Arvydas Stašaitis. Trejus metus kalėjime laukia, kol prasidės jo teismas", - sakė B.Lubys.

Prezidentui buvo pareikšta, kad dabartinės Vyriausybės vykdoma ūkio politika yra pakankamai gera. Konfederacijos deleguoto ūkio ministro V.Babiliaus veikla taip pat įvertinta teigiamai.

Pasak B.Lubio, su Prezidentu sutarta, kad susitikimai su pramonininkų atstovais bus rengiami reguliariai – kas tris keturis mėnesius, gal kas pusmetį. Sutarta aktyviau įtraukti pramonininkus į įstatymų kūrimo procesą. Prezidentas, prieš pasirašydamas Seimo priimtus ekonominius įstatymus, žadėjęs pasikonsultuoti su LPK. "L.r."

Ar lietuviai Lenkijoje gyvena geriau už lenkus Lietuvoje?

Lietuviai Lenkijoje gyvena tvarkingiau ir turtingiau nei lenkai Lietuvoje. Taip teigiama mėnesiniame žurnale "Kontrasty", kurį leidžia draugija "Lenkija-Rytai" (Polska-Wschod).

Lenkijos žurnalas, mėginamas paaiškinti tų skirtumų priežastis, rašo, kad Lenkijos lietuviai turi "beveik viską, ko širdis geidžia". Lietuvių kompaktiškai gyvenamas Punkskas, pasak "Kontrasty", yra "bene vienintelis kaimas Lenkijoje, turintis tiesioginį telefono ryšį su kaimyninės valstybės sostine".

"Nė vienas kaimas Lenkijoje negali lygintis su Punksku geroje ir civilizacijos standartais. Čia galima pasimokyti meilės gimtajai kalbai, pagarbos savai kultūrai ir katalikų religijai", - rašo "Kontrasty".

Lenkijos lietuviai, pasak leidinio, "drąsiai gali žengti į XXI amžių, tuo tarpu Vilnijos lenkai dar tebegyvena XIX amžiaus rezervate".

Žurnalo nuomone, skirtumų tarp Suvalkų lietuvių ir Vilnijos lenkų nederėtų aiškinti vien lietuvių darbštumu bei solidarumu ir lenkų tingumu bei rietenomis.

"Lietuviai Lenkijoje gyvena visai kitomis sąlygomis negu lenkai Lietuvoje ir sugebėjo jomis pasinaudoti", - teigia žurnalas.

Pasak žurnalo, Punksko lietuviai puikiai išnaudojo politinę situaciją Lenkijoje ir įkūrė Lenkijos lietuvių kultūrinę visuomeninę draugiją, kurios dėka atidarė licėjų ir žemės ūkio mokyklą, subūrė nemažai meno kolektyvų.

"Vilnijos lenkai tuo metu buvo diskriminuojami, o jų teisės ribojamos", - rašo "Kontrasty", teigdamas, kad buvo naikinamos lenkiškos mokyklos.

Kaip apibendrina žurnalas, abi mažumos panašios ir abi panašiai veikia. Tai, be kita ko, liudija iki šiol neįgyvendinti jų reikalavimai leisti Suvalkuose ir Vilnijoje mažumų kalbas vartoti įstaigose.

"L.r."

Šalies kariuomenės viltis - kapelionai

Kęstutis Gečas

Krašto apsaugos viceministras Edmundas Simanaitis pareiškė, jog reikėtų, kad kariuomenėje nuolat dirbtų kapelionai. Tai pagerintų psichologinį klimatą daliniuose.

Viceministras kalbėjo Seimo Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto posėdyje kur buvo svarstomi nestatutiniai santykiai kariuomenėje bei naujokų šaukimas atlikti karinę tarnybą.

E.Simanaitis nestatutinius santykius linkęs vadinti paprasčiausiu chuliganizmu. Anot jo, padėtis krašto apsaugos sistemoje yra tokia pati, kaip ir visuomenėje, kariuomenėje nusižengiama netgi mažiau.

Seimo narys socialdemokratas Arvydas Akstinavičius priminė, kad apie karo kapelionų reikšmę buvo kalbėta prieš metus, tačiau iki šiol ministerija nepateikė jokių įstatymo pataisų.

Nuo genocido nukentėję Lietuvos žydai gaus kompensacijas

Nukentėjusiems nuo nacių vykdyto žydų genocido Lietuvos piliečiams bus išmokėtos tūkstančio JAV dolerių vienkartinės kompensacijos.

Vienkartinės kompensacijos numatoma išmokėti buvusiems geto ar koncentracijos stovyklų kaliniams bei besislapsčiusiems nuo represinių struktūrų asmenims. Žydų materialinių pretenzijų Vokietijai konferencijos (Jewish Claims Conference) Lietuvos koordinavimo komiteto pirmininkas S.Alperavičius sakė, jog taip pat bus siekiama, kad materialinę paramą gautų ir tie asmenys, kurie nuo nacių teroro buvo priversti bėgti į užsienį.

Lietuvos žydų bendruomenė yra įregistravusi 176 asmenis, nukentėjusius nuo nacių genocido.

Nukentėjusiems nuo nacių žydams, kurie gyveno už buvusios Sovietų Sąjungos sienų, Vokietija jau yra išmokėjusi solidžias kompensacijas. Tačiau į buvusią

SSRS atplaukusios lėšos, iš kurių du milijonai Vokietijos markių buvo skirtos ir Lietuvos piliečiams, S.Alperavičiaus duomenimis, buvo panaudotos ne pagal paskirtį.

Žydų organizacijoms pareiškus pretenzijas dėl netinkamai panaudotų lėšų, anksčiau negavusiems kompensacijų jas numatoma išmokėti iš Vokietijos biudžeto lėšų bei iš atgaunamo Šveicarijos bankuose nacių deponuoto žydų turto.

Be numatomos skirti kompensacijos, "Jewish Claims Conference" bei pasaulinė žydų organizacija JOINT nukentėjusiems bei socialiai remtiniams Lietuvos bendruomenės nariams nuolat teikia humanitarinę paramą. Per religines šventes išdalyta daugiau kaip tūkstantis maisto produktų paketų. Numatoma skirti lėšų nemokamiems pietums, sveikatos apsaugai, neįgalių žmonių globai.

"L.r."

TRUMPAI

“Krustui gieda Lietuva” – tokiu pavadinimu numatoma 2000 metais rengti giesmių šventė. Jau paskirti vyskupijų atstovai, muzikos komisijos nariai. Bus kreipiamasi į Lietuvos kompozitorių sąjungą prašant paskirti savo atstovą. Giesmių šventės muzikos komisiją sudaro: L. Abarius, L. Pranulis, V. Savickaitė, E. Čigriejūtė, B. Vasiliauskas, P. Bagdonavičius, S. Jautakaitė, A. Bagdonas, E. Krikščiūnaitė, S. Vaičiūlonis, A. Remesa, G. Sakalauskas. Šventės reikalus aptarė Lietuvos vyskupų konferencija.

*****

“Kareivius reikia mokyti ir auklėti. Ne paslaptis, kad daugelis dabartinių šauktinių – socialiai apileisti, neišsilavinę vaikai, žodyje “as” padaro tris rašybos klaidas”, – liūdnai pajuokavo vienas pasienio operatyvinės tarnybos pareigūnas. Jis teigė, kad netvarką Lietuvos pasienio užkardose lemia ir neprofesionalus vadų bei kitų pareigūnų darbas.

Per pastaruosius kelerius metus Pietvakarių pasienio policijos operatyvinės tarnybos pareigūnai surinko įvairios informacijos apie nusikalstamų struktūrų įtaką pasienio tarnyboms, karių girtavimą “Lietuvos rytas” ne kartą rašė apie kareivius, žuvusius nuo neblaivių ir ginkluotų tarnybos draugų rankų. Neblaivus Pagėgių pasienio rinktinės Rusnės užkardos karys V. Narubinas nušovė tarnybos draugą J. Gasiūną.

Ne vienas pareigūnas tvirtino – jei pasienio užkardose atsakingi vadovai nesusirūpins tvarka ir drausme, tai nebus paskutinė auka.

*****

Viešėdamas Vilniuje, žinomas JAV diplomatas ir finansininkas Richard Holbrooke, žurnalistams sakė manąs, kad “Lietuva turėtų daugiau dirbti, siekdama Jungtinėms Valstijoms pranešti, kiek jau yra pasiekusi”.

Pasak svečio, Vakaruose vis dar gyvuoja nuostata Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonomikos raidą vertinti neišskiriant šių valstybių. “Iš tiesų ekonomikos padėtis Baltijos šalyse skiriasi, todėl “diferenciacija” yra esminis žodis, kuriuo reikėtų remtis, Lietuvai toliau prisitariant pasaulyje”, – kalbėjo jis.

Susitikęs su Seimo pirmininku V. Landsbergiu, R. Holbrooke taip pat sakė ketinąs paraginti amerikiečius atkreipti dėmesį, jog Lietuva – perspektyvi šalis užsienio investicijoms.

“Turėjau progos pabrėžti, kad mes matome Amerikos investicijas Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje, kaip labai svarbų taikos ir stabilumo veiksnį, – po susitikimo sakė V. Landsbergis. – Tai yra šiek tiek kitoks taikos stiprinimo būdas nei grynoji diplomatija, tai turi suvokti ir patys lietuviai”.

*****

Vilniuje įvyko keturias dienas trukęs Europos jaunimo forumo suvažiavimas ir neeilinis generalinės asamblėjos posėdis.

Apie pusantro šimto delegatų susirinko Vilniuje į prasidėjusį Europos jaunimo forumo suvažiavimą. Jame buvo

diskutuojama apie neformalų švietimą, savanoriško darbo programas, jaunimo politiką, demokratijos raidą, aptariamąs kitos temos.

Teisę surengti forumo suvažiavimą Vilnius įgijo nurungęs Šveicariją, Kiprą ir Latviją.

*****

Generalinė prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą dėl Seimo narės L. Andrikienės apšmeižimo. Byla iškelta pagal L. Andrikienės pareiškimą, kuriame teigiama, kad Seimo narių S. Buškevičiaus ir V. Čepo paskleista informacija apie Vyriausybėje dirbantį KGB agentą “Marija”, taip pat Seimo narių K. Bobelio, S. Buškevičiaus ir Laisvės lygos lyderio A. Terlecko jai pareikšti kaltinimai dėl ryšių su KGB yra žinomai melagingi prasimanymai, žeminantys garbę.

*****

Sankcijomis Latvijai grasinanti Rusija jau nuo balandžio 2 d. nutraukė dyzelinio kuro tiekimą per Biržus į Ventspilio uostą, o naftos tiekimą sumažintas penktadaliu.

Tačiau Kremliaus tonas kalbant apie konfliktą su Latvija sušvelnėjo. Pareigūnai pareiškė, kad sankcijos Latvijai nebus paskelbtos, o Ryga gali išspręsti ginčą su Maskva, jei “rimtai atsižvelgs į rusakalbių gyventojų problemas”.

Latvijos partijos sutarė pataisyti pilietybės įstatymą. Pilietybės problema laikoma Rygos ir Maskvos ginčo ašimi. Latvijos ir Rusijos santykiai netrukus gali pagerėti. Latvijos politikai iš esmės susitarė pakeisti pilietybės įstatymą, kritikuojama Rusijos, o Kremliaus atstovai užsiminė, jog sankcijų Latvijai taikyti neketina. Tačiau kai kurios Rusijos bendrovės vis dėlto ėmė ekonomiškai spausti Latviją.

*****

Dėl santykių su Rusija pablogėjimo ištikusios politinės krizės Latvijos premjeras Guntaras Krastas pradėjo derybas dėl vyriausybės išsaugojimo. Jis taip pat kreipėsi į ekspertus, prašydamas pateikti pasiūlymų dėl padėties stabilizavimo.

*****

Latvijoje ir toliau nesibaigia didelį atgarsį keliantys antisemitiniai išpuoliai. Liepojoje buvo išniekintos žydų kapinės – juodais dažais išteptas vienas kapinių paminklas.

Latvijoje per pastarąjį mėnesį tai – ketvirtas paminklų išniekinimo atvejis ir trečias – Liepojoje.

Rygos policijos vadovybė po balandžio 2 dienos sprogimo prie žydų sinagogos patvirtino reguliaraus patruliavimo prie žydų bažnyčių, kapinių ir paminklų planą. Žydų paminklų apsaugą garantuos mobilusis policijos būrys, kelių policija ir viešosios tvarkos palaikymo policija.

*****

Rusijos profsąjungos ir opozicija visoje šalyje surengė protestus prieš vyriausybės ekonominę politiką ir reikalavo išmokėti išskolintus darbininkų atlyginimus. Tačiau protestuojančių žmonių buvo daug mažiau, negu

žadėta.

Protestų išvakarėse įvairios grupuotės visoje Rusijoje padavė prašymus surengti daugiau kaip 900 mitingų ir demonstracijų. Tikėtasi, kad protestuose dalyvaus maždaug 1,8 milijono žmonių.

Paaiškėjo, kad protestų dalyvių yra daug mažiau. Valdžios pareigūnai pranešė, kad juose dalyvavo apie 800 tūkstančių žmonių, tai yra mažiau negu per panašius protestus pernai.

*****

JAV gyvenantis žymus išradėjas Kazys Sekmakas 1997 m. spalio mėn. padovanojo 141 JAV patento kopiją Kauno Technologijos universitetui. Tai sudaro tris įrištas knygas maždaug po 300 puslapių.

Mokslininko Sekmako bendradarbiavimas su universitetu užsimezgė 1995 m. vasarą, kai jis lankėsi gimtinėje. Dabar jis dažnai padeda šio universiteto mokslininkams įvairių cheminių problemų srityje.

K. Sekmakas yra vienintelis lietuvių kilmės mokslininkas Amerikoje užpatentavęs tiek daug išradimų. Jo idėjos taip pat yra užpatentuotos Vakarų Europoje, Azijoje, Afrikoje ir Kanadoje.

K. Sekmakas šiuo metu yra išėjęs į pensiją ir žiemas praleidžia St. Pete Beach, Floridoje.

*****

Vokietijoje gyvenantys K. Donelaičio giminaičiai, ypač Lutz Wenau, nori pagerbti jo atminimą gegužės pabaigoje su paskaitomis ir koncertais apsilankę Tolminkiemyje, Lazdynėliuose, Gumbinėje. Šion programon jie nori įjungti ir muzikinių grupių iš Marijampolės, Vilkaviškio bei Kybartų. Tai būtų įvadas į K. Donelaičio du šimtai aštuoniasdešimt penktąjį gimtadienį, kuris bus 1999 m. sausio 1 d. Artimus ryšius su Vokietijoje gyvenančiais giminaičiais yra užmezgusi Kristijono Donelaičio draugija, vadovaujama paminklinį Tolminkiemį sutvarkiusio dr. Napoleono Kitkausko.

*****

Lietuvoje lankėsi Kaliningrado srities Dūma vadinamo rusiško parlamento atstovai ir pokalbiuose su Lietuvos seimo nariais aptarė ekonominio bendradarbiavimo reikalus. Dūmos atstovai buvo paprašyti seimo delegacijos narių pagreitinti skolos grąžinimą pas juos veikiančioms lietuvių įmonėms. Kaliningrado sritis Lietuviai yra skolinga 9 milijonus JAV dolerių. Didžioji tos skolos dalis priklauso Lietuvos statybininkų bendrovėms. Tačiau yra ir kitokių skolų. Už tranzitinių skrydžių paslaugas Lietuvos oro erdvėmis nesumokėta skola siekia 607,000 JAV dolerių. Už Nemuno kelio priežiūrą Kaliningrado sritis Lietuvai yra skolinga 228,000 litų. Siemiet iš Kaliningrado srities jau laukiama atsiskaitymo už 1994-95 skolas.

*****

Šių metų vasario 7-22 dienomis Nagane, Japonijoje, įvyko XVIII olimpinės žiemos žaidynės. Jose dalyvavo 7 Lietuvos sportininkai, varžėsi septyniolikoje

rungčių (iš jų – 3 nebaigė). Geriausią rezultatą pasiekė ledo šokėjų pora M. Drobiazko ir P. Vanagas, iškovoję 8 vietą.

*****

“Mūsų partijos tikslas – pasiekti, kad visos Vokietijos visuomenėje būtų daugiau socializmas. Vyraujantis kapitalizmas ir orientacija į pelną atvedė mūsų valstybę prie krizės”, – tai paskelbė 550 Vokietijos demokratinio socializmo partijos (DSP) delegatų, Rostoke susirinkusių svarstyti savo partijos rinkimų programas.

Kalbėtojais pareikalavo perdalyti finansus, kovoti su nedarbu, penktadaliu sutrumpinti darbo laiką, įvesti “prabangos” mokestį bei ypatingą mokestį, iš kurio būtų finansuojamos švietimo programos.

Suvažiavime priimtame “Rostoko manifeste” reikalaujama daugiau pagalbos ir teisių buvusiai Rytų Vokietijai. DPS frakcijos Vokietijos parlamente vadovas Gregoras Gysi buvo įsitikinęs, kad Bonos koalicijos “naujųjų liberalų” skelbiama politika kalta dėl didžiulio bedarbių skaičiaus visoje Vokietijoje, ypač jos rytinėje dalyje.

“Kuo labiau Rytai smunka žemyn, tuo giliau jie įtraukia ir Vakarus į nedarbo liūną”, – tvirtino G. Gysi. Pasako jo, suvienydami valstybę, Vakarai padarė dar vieną didžiulę klaidą – jie iš visų jėgų stengėsi Rytų Vokietijos struktūras priderinti prie Vakarų Vokietijos institucijų, pamiršdami buvusių rytiečių biografijas.

*****

Rytų Ukrainos Donecko srityje esančioje anglių kasykloje įvyko metano dujų sprogimas ir gaisras, dėl kurių žuvo 63 žmonės, o dar 43 buvo sužeisti ir paguldyti į ligonines.

Sprogimas įvyko netoli Donecko esančioje Skačinskio anglių kasykloje, daugiau kaip 1200 metrų gylyje. Sprogimo metu šachtoje dirbo 264 angliakasiai. Sprogimo priežastys dar nežinomos.

Pasak pareigūnų, metano dujų ir anglių dulkių mišinys galėjo sprogti dėl kibirkšties, atsiradusios veikiant įrenginiams, arba dėl rūkymo.

Sprogimas sugriovė beveik 1,2 kilometro gylyje buvusį tunelį, 300 metrų nuo kurio dirbo angliakasių grupė. Gelbėjimo ir gaisro gesinimo darbai vyko visą naktį. Į įvykio vietą buvo nusiųstos 24 gelbėtojų grupės.

*****

Pirmosios Baltarusijos ir Rusijos sąjungos sudarymo metinės Minske buvo sutiktos protesto demonstracijomis ir oficialia švente. Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka pareiškė, kad Minsko ir Maskvos pavyzdžiu paseks ir kitos buvusios SSRS respublikos.

Tokiems teiginiams prieštaravo Baltarusijos jaunimo fronto šalininkai. Keli šimtai jaunuolių, skanduodami “Nepriklausomybė!”, surengė nesankcionuotą eitynę. Didžiausias opozicijos judėjimas – Liaudies frontas – proteste nedalyvavo. Opozicinių jaunimo organizacijų atstovai Minske, Jakubo Koloso aikštėje, kur Rusijos ir Baltarusijos sąjungos proga vyko liaudies vaikštynės, sudegino Rusijos vėliavą.

Lietuvių pėdsakai pasaulyje

Pokalbis su dantų gydytoju dr. Vladu Vaitkumi
Florida – Monrealis, 1998 kovo 22

Kauno Akademinė klinika

Keli žodžiai apie pokalbio dalyvius:
Vladas Vaitkus, D.D.S., Medicinos Mokslų Doktoras, gimęs 1920 m. Amerikoje, bet gimnaziją baigė Kretingoje. Šešis semestrus studijavo mediciną Kauno Vytauto Didžiojo universitete, o 1945 m. grįžęs į Ameriką, čia turėjo atlikti karinę prievolę, Bazelio universitete (Šveicarija) toliau molėsi odontologijos ir apsigynęs disertaciją, išlaikęs egzaminus, 1951 m. gavo medicinos mokslų daktaro laipsnį (Dr.med.dent.). Po trejų papildomų studijų metų Minesotos universitete 1955 m. gavo antrąjį dantų chirurgijos doktoratą (D.D.S. – Doctor of Dental Surgery) ir išlaikęs egzaminus keliose Amerikos valstijose vertėsi privačia praktika Vusteryje (Worcester, Massachusetts) iki 1989 m. pabaigos. Priklausė Amerikos Dantų gydytojų sąjungai ir Amerikos Implantologijos akademijai (American Academy of Implant Dentistry), Lietuvos Stomatologų sąjungos garbės narys.

Gyvena: 451 N.Lyra Circle
Juno Beach, Florida, 33408 USA

Kazimieras Juozas Ambrasas, gimęs 1934 m. Sargučiu km., Sasnavos valsč., Marijampolės apskr., kur baigęs pradžios mokyklą ir Sasnavos progimnaziją, toliau mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. Iš ten turėjo su tėvais ir broliu pasitraukti, nes būtų išvežti į Sibirą. Pasimokęs Simne, 1952 m. baigė Lazdijų vidurinę mokyklą ir įstojo į Vilniaus un-to Istorijos – filosofijos fak., 1957 m. baigė lietuvių k. ir literatūros spec. Kai dešimtį metų dirbęs žurnalistinį darbą iš "Mūsų gamtos" žurnalo dėl pažiūrų buvo išprašytas, stojęs aspirantūron, 1972 m. apsigynė disertaciją, dirbo universitete. 1981 m. įstojo į Jėzaus Draugiją, slapčiomis mokėsi filosofijos, teologijos ir tokiu pat būdu 1988 m. iš trėmtinio arkiv. Julijono Steponavičiaus rankų gavęs kunigystę, toliau dėstė Vilniaus universitete. Padirbęs po metus Lenkijoje, Kauno tarpdiecizinėje kunigų seminarijoje, 1990 m. pakirtas į Vatikano Radiją, iš kur po 4 metų perkeltas Kanadon į Aušros Vartų parapiją, kur dirbdamas išleido kelias knygas, nemažai rašo į užjūrio lietuvių ir Lietuvos periodiką.

Gyvena: 1465 rue De Seve,
Montreal QC., H4E 2A8 Canada.

- Sakykite, daktare, kokie Jūsų ryšiai su Lietuva?

Kadangi esu dantų

gydytojas, jau daugiau nei dvidešimt metų, t.y. nuo 1974, prasidėjo mano bičiulystė su darbo kolegomis, gyvenančiais Lietuvoje. Atgavus nepriklausomybę, tie ryšiai dar labiau padažnėjo, sustiprėjo ir nenutrūksta ligi šios dienos.

- Kaip Jums kilo mintis Lietuvoje surengti dantų gydytojams implantologijos kursų?

Man visą laiką knietėjo susisiekti su lietuviams gydytojais ir pasidalinti su jais savo specialybės patirtimi. Todėl labai apsidžiaugiau, kai 1973 m. Kauno Medicinos akademijos prof. Stasys Čepulis susirado mane. Taip sunkiais sovietinės santvarkos laikais prasidėjęs bendradarbiavimas tebetruka iki šios dienos.

- Ar lietuviams gydytojais pasinaudojo Jūsų pasiūlytomis dantų implantologijos naujovėmis?

Be abejoj, pasinaudojo. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, į ten jau esu nuvažiavęs penkis kartus. Tų išvykų metu kaip tik kursuose su savo kolegomis pasidalindavome žiniomis. Dabar Lietuvoje jau yra apie 40 dantų gydytojų, savo darbe galinčių pritaikyti įvairias persodinimo operacijas. Tokios srities kursas turėjome Kaune, Vilniuje ir Klaipėdoje. 1995 m. Kaune visą mėnesį su keturiais chirurgais Medicinos akademijoje praktikavomės veido žandikaulių ir stomatologijos srityje. Lietuvoje yra įsikūrusios dvi amerikiečių firmos, aprūpinančios dantų gydytojus persodinimui reikalinga įranga, instrumentais ir įvairiomis kitomis medžiagomis.

- Kokia Jūsų nuomonė apie Lietuvos dantų gydytojų darbą ir būitį?

Per tuos aštuoneris laisvės metus Lietuvos dantų gydytojai galima sakyti visu šimtu procentų suvakarietiškėjo. Jie gana gerai susiorganizavę ir bent jau 20-30 procentų dirba privačiai, turi moderniškų kabinetų, naudojami nebe rusiškomis, o jau Vakaruose pagamintomis medžiagomis ir technika.

- Ka galite pasakyti apie savo šeimą?

Dar tarnaudamas JAV kariuomenėje Vokietijoje, esu vedęs Oną Savickaitę, anuo metu buvusią odontologijos studentę. Mudu užauginome dukrą ir du sūnus. Visi trys pasirinko mediciną. Turime šešis anūkus, gražiai kalbančius, skaitančius ir gebančius taisyklingai rašyti lietuviškai. Mums, seneliams, taitai didelis džiaugsmas, kad galime

PONTIFICIO COLLEGIO LITUANO

S. CASIMIRO

Via Casalmonferrato, 20
00182 ROMA - Italia

Tel. (06) 70.25.724 - 70.24.908

Telefax: (06) 70.11.659

Popiežinės Šv. Kazimiero Kolegijos / Seminarijos Romoje metinis kreipimasis į Lietuvių visuomenę Vakaruose

35-tą Pasaulinę Maldos Dieną už pašaukimus, šiemet šventėmė sekmadienį, gegužės 3 d. Kiekvienais metais Šv. Tėvas primena visai Bažnyčiai – dvasiškiams ir pasauliečiams, kad rūpintis pašaukimais, tai visų tikinčiųjų pareiga ir atsakomybė. Ne vien skaičius, bet ir pašaukimų kokybė priklauso nuo mūsų maldų.

Šiais metais kovo 4, Šv. Kazimiero, mūsų globėjo šventėje, Kolegija paminėjo savo 50 metų egzistencijos sukaktį. Tą dieną, per iškilmingas šv. Mišias, kurias atnašavo Jo Eminencija Pio Laghi, Šv. Šosto Studijų Kongregacijos prefektas, nuoširdžiai dėkojome Dievui už visus pašauktuosius ir be abejonės už tuos, kurie bren do ir mokėsi mūsų Kolegijoje. Išleistame Kolegijos jubiliejiniame leidinyje matome, kad mūsų alumnų skaičius iš tiesų nemažas.

Šiuo metų Kolegijoje studijuoja trylika jaunų kunigų iš Lietuvos, kurie specializuojasi įvairiose bažnytinių mokslų srityse. Aštuoni iš jų ruošiasi daktaro moksliniam laipsniui, kiti penki – licencijato laipsniui. Pasibaigus šių mokslo metų pirmajam semestru ir Lietuvą sugrįžo du kunigai: kun. Algis Genutis iš Telšių vyskupijos, apgynęs doktoratą ir kun. Arvydas Kaščiukaitis iš Kauno arkivyskupijos, įsigijęs licenciją. Praeitų mokslo metų pabaigoje (birželio mėn) septyni kunigai, įsigiję akademinis laipsnius, sugrįžo į Lietuvą ir gražiai darbuojasi savo vyskupijose. Iš tiesų jų buvimas Romoje pateisino mūsų sudėtas viltis ir buvo naudingas Lietuvos

su savo atžalomis pasikalbėti, bendrauti ir susirašinėti lietuvių k. Už tas gražiai puoselėjamas lietuviškas tradicijas galime būti dėkingi savo vaikų šeimoms.

Redakcijos ir savo vardu nuoširdžiai dėkojame gydytojui už atsakymus ir linkime ateityje kuo daugiau ir dažniau aplankyti Lietuvą, kad ten galėtų pasidaruoti lietuviškosios medicinos labui. O visiems svetur gyvenantiems lietuviams linkime pasimokyti iš gražaus Vaitkų pavyzdžio, kaip reikia auklėti ir mokyti savo vaikus, kad iš kartos į kartą rūpestingai ugdoma lietuvių kalba, papročiai, meilė tėvų pasirinktai specialybei ir lietuviškumas. Su gydytoju dr. Vladu Vaitkumi kalbėjosi kun. K.J. Ambrasas, SJ.

Gerbiamiems ir Mieliems

Australijos Lietuviams – Melbourne ir Geelonge

Pranešiu, kad sėkmingai eina Marijampolės Marijonų Gimnazijos rūmų remontas, kurio reikalui aukojote pernai man pas Jus besilankant.

Nuoširdžiai dėkoju už asmeniškai man dovanotas aukas. Jos padėjo išleisti gražią knygelę "Išminčiaus pėdomis" Lietuvos vaikams. Dieve, atlygink! Džiugių švenčių, palaimingų metų!

Kun. Vaclovas Aliulis, MIC
1998 m. Velykos

Bažnyčiai bei Tautai.

Atšventusi 50-ies metų sukaktį, Kolegija užvertė vieną svarbų savo istorijos puslapį. Tačiau jos misija Romoje tuo nesibaigia. Su nerimu ir viltimi žiūrime į Bažnyčios ir mūsų Tautos ateitį. Turime būti pasiruošę visiems sunkumams, netikėtumams ir rimtam darbui. Kad mūsų Tėvynė ir Bažnyčia gyvuotų, reikalingas visų įnašas. Prieš akis 2000-iejį; jautėme Dievo palaimą praecityje; manome, kad Jis neužmirš mūsų ir ateityje. Gerai žinome, kad Viešpats veikia per žmones, todėl ir šiais metais, nuolankiai kreipiamės į Jus, Kolegijos draugus ir geradarius, tuo pačiu trejopu tikslu:

1. Prašome PASIMELSTI už pašauktuosius ir už šaukiamuosius į dvasinį luomą. Mums reikia daug ir šventų kunigų – Lietuvoje ir Išeivijoje.

2. Kviečiame paremti mūsų Įstaigą (Šv. Kazimiero Kolegiją Romoje) MEDŽIAGINE AUKA. Mūsų visų pareiga yra užtikrinti jos ateitį.
3. Kviečiame įsijungti į NAUJŲ GERADARIŲ eiles. Kasmet prarandame (dėl mirties, sveikatos, persikėlimo į Lietuvą, ir t.t....) nemažą skaičių senų geradarių. Mūsų Kolegija gyvuos, jei jų vietą užpildys nauji talkininkai. Todėl ypatingai šaukiamės dabartinių Kolegijos geradarių ir draugų pagalbos: pakvieskite savo draugus ir kaimynus į naujų rėmėjų eiles.

Už viską jums būsime labai dėkingi. Kreipiamės tuo reikalu taip pat ir į mūsų visuomenę per lietuvišką, spaudą (ir radiją): Draugą, Tėviškės Žiburius, Darbininką, Vytį, Tėviškės Aidus, ir t.t.... Tikimės sulaukti gražaus atgarsio.

Visos Kolegijos "šeimos" vardu dėkoju visiems už suteiktą ir parodytą solidarumą. Prašome ir toliau mus remti savo malda, moraline, dvasine ir medžiagine parama. Mes, iš savo pusės, kaip visuomet, melsimės už visus Kolegijos geradarius, gyvuosius ir mirusius.

Su pagarba ir dėkingumu
Prel. Alg. Bartkus, Rektorius

(Čekius ir naujų geradarių-rėmėjų vardus rašyti-siųsti:
Pontificio Collegio Lituanu
C/o Mons. Al. Bartkus
V.Casalmonferrato, 20
00182 Roma - Italia)

Adelaidē

Didžioji Savaitė

Tas brangusis pasirošimas Kristaus Prisikėlimui. Baisusis Kristaus kančios išgyvenimas, o kartu ir mūsų džiaugsmas, kad mes – adelaidiškai visas Didžiosios Savaitės apeigas turime savo – Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje sava lietuvių kalba. Jas paruošia mūsų gerb. Klebonas kun. Juozas Petraitis.

Didijį Ketvirtadienį 7 val. vakaro Paskutinės Vakarienės šv. Mišios, Švenč. Sakramento ir Kunigystės įsteigimas. Jau mišiose ne skaidrus, linksmutis varpelių skambesys, bet duslus, prislėgtas – medinių varpelių... Skaitymus atliko J. Bardauskas, patarnavo R. Jablonskis ir A. Kubilius.

Didijį Penktadienį 3 val. p.p. Kristaus Kančios pamaldos – Žodžio liturgija, Šv. Kryžiaus pagerbimas, Komunija, Procesija į Kristaus kapą. J. Miliuskas nudengė užuolaidą, kur paruoštas kapas, puikiomis gėlių puokštėmis S. Čiplienės išpuoštas, atneštas Švenčiausias Monstrancijoje, uždegtos žvakės. Laikė procesijos jautrieji skaitymai. Klebonas atliko visas apeigas, giedojo maldas, skaitymus skaitė J. Bardauskas, patarnavo R. Jablonskis.

Didijį Šeštadienį 6 val. vak. Velykų Vigilija. Apeigas atliko, maldas giedojo mūsų klebonas, skaitymus pasidalindami skaitė J. Bardauskas ir A. Kubilius, patarnavo R. Jablonskis.

Apeigos: ugnies pašventinimas, Velykų Žvakės uždegimas, šviesos įnešimas į Bažnyčią – Kristus mums šviečia! Mums visiem uždegamas Jo šviesa žvakutės... Žodžio liturgija, šv. Mišios, Komunija. Vandens pašventinimas, Krikšto Sakramento pakartojimas. Ir visa tai mes kartu išgyvenome. Ačiū Jums mūsų kun. klebone.

Velykos – Jau Kristus prisikėlė, už mus atkentėjo – mūsų Išganytojas. Paliko mums Tikėjimą, Viltį ir Meilę.

9 val. mūsų šv. Kazimiero bažnyčioje Prisikėlimo pamaldos, šv. Mišios padėkos intencija ir 11 val. šv. Velykų Mišios su choro giesmėmis.

Ir Didžiojo šeštadienio apeigose ir abiejose šv. Mišiose buvo daug žmonių. Nors lietutis lynojo, bet šventoji Velykų nuotaika gaubė mus visus. Kristus prisikėlė – linksminimės ir džiaukimės! S.P.

Mūsų mirusieji

A.†A. Juozas Kondratavičius

A.†a. Juozas Kondratavičius mirė balandžio 2 d. Queen Elizabeth ligoninėje, kun. J. Petraitis aprūpintas šv. Sakramentais. Velionis buvo 88 metų amžiaus. Juozas gimė Kaišiadoryse ir ten 1941 m. vedė Zuzaną Štulaitę.

Lietuvoje gimė sūnus Algis. Karo metu vokiečiai paėmė Juozą prie apkasų, o vėliau ir žmona su vaikučiu pasitraukė Vokietijon.

1949 m. Kondratavičiai atvyko Australijon ir apsigyveno Adelaidėje. Čia gimė kiti 2 sūnūs: Gytis ir Jonas. Zuzana Kondratavičienė mirė 1996 m. Sūnus Gytis yra vedęs ir augina 3 vaikus.

Velionis Juozas Adelaidėje dirbo gazo bendrovėj iki pasiekė pensininko amžiaus, gyvendamas Adelaidės priemiestyje – Taparoo, SA.

Laidotuvės buvo balandžio 7 d. Our Lady of the Visitation bažnyčioje, Taparoo. Kun. J. Petraitis 10-30 val. aukėjo šv. Mišias už mirusį ir pasakė pamokslą, dalyvaudant apie 30 asmenų. Po Mišių karstas buvo palydėtas į Cheltenham kapines, kur mūsų klebonas sukalbėjo laidojimo maldas, o visi sugiedojo "Viešpaties Angelą".

Reiškiame gilią užuojautą velionies Juozo sūnams, anūkams, giminėms ir draugams, o velionis Juozas tegul ilsisi Viešpaties ramybėje.

A.†A. Feliksas Damaševičius

A.†a. Feliksas Damaševičius gan staiga mirė Velykų dieną (bal. 12d.) Queen Elizabeth ligoninėje, sulaukęs 87 m. amžiaus. Velionis buvo gimęs Kėdainiuose, Lietuvoje. Ten baigė pradžios mokyklą ir gimnaziją. Pradžioje dirbo buhalteriu, o atlikęs karinę tarnybą, persikėlė į Klaipėdą ir dirbo pasienio policijos punkto vedėju. Kadangi Feliksas mėgo dainą, dalyvaudamas chore susipažino Genovaitę Juškevičiūtę ir ją vedė. Vokiečiams atėmus Klaipėdos kraštą, Damaševičiai persikėlė į Jurbarką, o komunistams užimant Lietuvą, pasitraukė Vokietijon. Lietuvoje dar esant, gimė duklė Regina, o Vokietijoje gimė Marytė.

1949 m. Damaševičiai su laivu "Goya" atvyko Australijon ir apsigyveno Adelaidėje. Vėliau pasistatė namą Woodville Gardens priemiesty. Abu Damaševičiai įsijungė į Šv. Kazimiero parapijos gyvenimą. Feliksas priklausė Lituanian chorui, o vėliau įsijungė ir į Šv. Kazimiero bažnytinį chorą, likdamas jam ištikimiu iki mirties. Priklausė taip pat ramovėnams, o dvejus metus buvo Parapijos tarybos nariu (1967 ir 1968 m.).

Laidotuvės buvo ketvirtadienį, balandžio 16 d. Antrą val. popiet Šv. Kazimiero bažnyčioje St. Peters, kun. J. Petraitis aukėjo gedulingas šv. Mišias už mirusį ir pasakė pamokslą. Mišių metu vargonais grojo Nemira M. Stapleton, giedant bažnytiniam chorui. Po Mišių atsisveikinimo žodį tarė Aug. Kubilius. J. Bočiulis ir Nemira Stapleton. Velionies Felikso karstas buvo palydėtas į Centennial Park kapines ir palaidotas žmonos Genovaitės kape. Klebonui užbaigus laidojimo maldas, visi sugiedojo "Viešpaties Angelą" ir Tautos himną. Gausus laidotuvių būrys buvo pakviestas sugrįžti Parapijos salėn pabendravimui ir pietums.

Liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą velionies Felikso dukroms Reginei ir Marytei, jų šeimoms, giminėms bei artimiesiems, o velionis tegul ilsisi dangiškojo Tėvo globoje.

Nuoširdus ačiū Aug. Kubiliui už suteiktas žinias apie velionį Feliksą. J.N.P.

Tasmanijos lietuviai

Pabaltiečių gegužinėje š.m. kovo 4d. Tolosa Parke, Glenorchy (Hobart) Tasmanija.

Po sėkmingo 50 metų jubilėjaus atšventimo sausio mėnesį, pagalvojom kad būtų gerai Hobarto pabaltiečiams vėl susirinkti ir padraugauti. Taip padarėme šeštadienį, 15 kovo, Tolosa Parke. Susirinko apie 40 pabaltiečių, pavalgė kepsnius, išgėrė truputį, pasikalbėjo pasiklausė muzikos.

Australiją lankantis kun. Vytautas Gustaitis Tasmanijoje buvo savaitgalį 20-22 kovo. Hobarto aerodrome jį pasitiko Petras Šiaunčiūnas, ir nusivežė namo pavaišinti. Pakeliui pas Tarvydus, kur apsistojo, užsuko į vyskupo namus, ten pamatė įdomų Tasmanijos bažnyčios muziejų.

Šeštadienį, šv. Jono bažnyčioje, Glenorchy, kunigas atlaikė trumpas rekolekcijas ir šv. Mišias, susitiko su maždaug 35 bendruomenės asmenimis. Mišios buvo paaukotos už a.†a. Aleksandrą Kantvilą jo metinėms suėjus.

Suneštinius pietus pavalgėme pas Tarvydus, jų erdviose patalpose. Vietoj kalbos, kunigas atsakinėjo į klausimus, daugiausiai apie jo atstatydinamą Vilkaviškio katedrą.

Sekmadienį iš ryto kun. Gustaitis išvažiavo į Launceston, kur susirinko vietiniai lietuviai, kurie galėjo. Po Mišių Apaštalu bažnyčioje susirinko Irenos Vilnonytės-Grant namuose pabaliavoti prie suneštinių vaišių: silkiių, kugelio, pyragu, ir kitų gardenybių. Pirmadienį kunigas

išskrido į Melburną.

Neseniai išvažiavo į namus Vytautas Petraitis, išbuvęs Tasmanijoje ilgesnį laiką. Vytas malonus jaunuolis, visada prisidėjo prie bendruomenės parengimų, daug padėjo 50 metų atvažiavimo į Australiją sukaktį švenčiant. Rožė Vaičiuvičiūtė su pagalbinkėms Vyti surengė atsisveikinimo popietę šv. Teresės salėje, Moonah. Linkime jam viso geriausio parvažiaus į Lietuvą.

Taip pat jau ilgesnį laiką svečiuojasi Hobarte Loretos Eskirtienės sesuo Ernesta su savo vyru Antanu Pažera ir dukterim Greta. O pas Ilona Baronaitę, Tasmanijos universiteto studentę, atostogauja jau kiek laiko jos mama Eugenija, iš Taškento. Visi svečiai prisijungia prie lietuvių bendruomenės ir paremia lietuvišką veiklą.

Priešvėlykinę savaitę Lietuvių Studijų Draugija universitete vėl surengė margūčių dažymo vakarą. Gausiai atsilankė ne tik lietuviai bet ir australai. Atrodo kad Algio Taškūno pastanga lietuviškas paprotys sklaidžiasi pas tasmaniečius.

Pranešimas

Šeštadienį 9 gegužės, 4 valandą, pas p.p. Šikšnius bus Motinos Dienos minėjimas. Jį ruošia Loreta Eskirtienė. Valgyti bus duodama, tik ateikite!

Hobarto lietuviai kun. V. Gustaitis apsilankymo proga, 21 kovo, 1998. Užpakalynėje eilėje iš kairės: Judith Tarydydienė, Bronis Šikšnius, Juozas Paškevičius, kun. V. Gustaitis, Algis Taškūnas, Stepas Augustavičius, Vladas Mikalaitis, Mindas Kožikas, Irena Radzevičienė, Valė Radzevičiūtė-Stanwix, Kazys Paškevičius. Priekyje sėdi: Teresė Kairienė, Jiulena Paškevičienė, Petras Šiaunčiūnas, Katarina Mikalaitienė, Jieva Andrikonienė, Magdalena Šiaunčiūnienė, Hilda Šikšnienė, Dawn Juodvalkienė.

PAIEŠKOJIMAS

Jeskau Jozef Kurlinski dabartinio adresu. Anksčiau gyveno adresu: 3 Payne St., Narooma, NSW 2546, Australia.

Sesuo Stefanija Prakopienė, Lithuania, Šiauliai 5406, Gardino 15-54.

RAŠOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams"!

Mintimi šventa ten investuokite save, kur Dievas ir Tėvynė šaukia.

Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aiduose"!

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Motinos Diena artėja – minėsime gegužės 10 d. sekmadienį. Iškilmingos šv. Mišios šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val. Po pamaldų ir po pietų minėjimą ruošia mūsų Parapijos Sekmadienio Mokykla Lietuvių Namuose Koncertų salėje 1-30 val. Kviečiame visus pasidžiaugti mūsų mokyklos jaunimu!

Gegužinės pamaldos per visą gegužės mėnesį šeštadieniais Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje 2 val. šv. Mišios ir po jų giedame Marijos Litaniją ir giesmę "Sveika Marija, Motina Dievo". Gegužės 16-tą šv. Mišias aukosime už a.† a. Praną Lazutką – Returnedelio atminimui. Jas užprašė dukros: Danutė Lynikienė ir Audronė Kovalskienė su jų šeimomis, ir po šv. Mišių giedame Gegužines pamaldas. Sekmadieniais per visą gegužės mėnesį po šv. Mišių giedame šv. Marijos Litaniją.

Laidotuvėse Rožančius daugiau bus ne įvairiose Laidotuvių koplyčiose, bet šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje pusę valandos prieš Laidotuvių Mišias. Taip pat ir atsisveikinimą galės pateikti prie karsto bažnyčioje. Tos bažnyčios klebonas mums labai gerai užtarnaudavo! Dar pasakė, kad už Rožančiaus atlikimą bažnyčioje mokėti nereikia. Dar klebonas pasakė, kad lietuviai penktadieniais valo bažnyčioje dulkes ir prašo, kad parketo grindis nuo durų iki altoriaus nevalytų su vandeniu, o tik dulkes nušluostytų.

Taip pat pranešama, kad šiuo metu truksta bažnyčios valytojų. Valymas užima tik vieną val. per keturis mėnesius. Laukiama savanorių.

Dr. Arūną Juozą Staugaitį laidotuvių metu už jo vėlę šv. Mišioms aukojo: Z.Augaitis, A.Z.Barila, J.Bartašienė iš Wodonga, S.Butkienė, E.V. Čižauskai, V.Danius, L.Gaigalienė,

J.Grigaitienė, A.V. Griksėliai, A.J. Jankevičiai, T.Jurgelaitienė, A.Kalvaitienė ir P. Mažylis, R.Kaunienė, J.L. Kebliai, R.Klimienė, E.Mackevičienė, J.Mikštas, L.Milvydienė, Z.A. Muceniekai, L.Petrusevičius, Pr.St. Švambariai, M.S. Tamašauskai, M.Vaitkienė, J.M. Vaitkus, M.J. Venckai.

Motinos Dieną pirmieji paminėjo mūsų "Tėviškės Auđų" ekspedicijos savanoriai darbuotojai, paruošę laikraštį pašto persiuntimui gegužės 1 d. Mūsų kunigas aukojo šv. Mišias mūsų Parapijos Namuose Aušros Vartų šv. Marijos koplytėlėje už mūsų gyvas ir mirusias Mamytes. Mūsų kunigui šv. Komuniją abejų pavidalais padėjo išdalinti Redaktorius. Sekė vaišės savo kiekvienos Motinos atminimui

Pranešimas Šauliams

Melbourno DLK Vytenio Šaulių kuopos valdyba praneša visiems šauliams bei šaulėms, gegužės mėn. 17 dieną sekmadienį 1-30 val. p.p. įvyks Šaulių Kuopos visuotinis susirinkimas, Lietuvių Namuose, 44-50 Errol St., North Melbourne.

Šiame susirinkime bus renkama nauja Valdyba, arba perrenkama ta pati jeigu Valdybos nariai sutiks pasilikti kitai 2-ju metų kadencijai.

Visų šaulių šiame susirinkime dalyvavimas būtinas, kadangi yra gautas šauliams svarbus pranešimas iš Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdybos naujo Šaulių vado kapitono L.Bakaičio.

Po susirinkimo klube kavutė-pabendravimas.

Praneša Šaulių Kuopos Valdyba

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

A.†A. Arūno Staugaičio atminimui:

100 US dol. Marytė ir Darius Raulinaičiai (USA). 50 dol. E. ir K. Barrakis, 25 dol. Z.Prašmutaitė (200).

A.†A. M.R.Bakker (Žiogaitės) atminimui:

20 dol. J. ir S. Meiliūnai (1510), 25 dol. Z.Prašmutaitė (225), 10 dol. B.Prašmutaitė (185).

A.†A. Pranui Lazutkai Melbourn mirus, aukos vietoj gėlių: po 50 dol. D.Lynikienė (450), J.Balčiūnas (2570), D.Dagis (70); po 25 dol. V.Klėmas (55), Z.Prašmutaitė (250). Po 20 dol. L. ir O. Prašmutai (40), J. ir A. Šimkai (365), A. ir J. Kovalskiai (140), T.Matulionienė (105), O. ir J. Bratiškai (185), Z.Augaitis (385), G. ir V. Ališauskai (1545), A. ir A.

Kesminai (555), M. ir F. Sodaiciai (440), B.Staugaitienė (690), P.Bimba (105), E. ir Z. Mackevičiai (190), O.Baltrušaitis (60), I.O'Dwyer (370), Obeliūnų šeima (1245), A. ir A. Lynikai su šeima (35); 15 dol. A.Muceniekas (235), po 10 dol. B.Prašmutaitė (195), V.Bladzevičienė (190), Tigany šeima, A.Volkienė (50), J. ir S. Meiliūnai (1520), A. ir V. Baltrukoniai (300), M.Igaunienė (80), M. ir J. Venckai (140), J.Vingrienė (540), I. ir S. Tamošaičiai (40), J. ir V. Žitkevičiai (185), A.Sadauskienė (80), M.Antanaitienė (325), S.Liesis (105), O. Duoba (70), L.Kazlovskienė (60), B. ir J. Makuliai (280), D. ir R. Ragauskai (215), E. ir B. Smalioriai (20); po 5 dol. Aug. Ramanauskienė (295), O.Aleknienė (1350), ir A.Tomkevičius.

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Vincas Ališauskas, AL Fondo išdinininkas

A.†A. Pranui Lazutkai

mirus, Danutę Lynikienę ir šeimą, netekus mielo tėvelio, senelio ir prosenelio, širdingai užjaučiame:

A.Balnionis, R.Baikauskas, Dana ir P. Baltučiai, D. ir P. Baltučiai, E.Bertašienė, D. ir E. Klejai, J. ir R. Krepcik, A. ir A. Muceniekai, R. ir V. Mulokai, D. ir N. Ramanauskai, K. ir E. Rubai, R. ir P. Steel, M. ir J. Vaitkai, B. ir R. Žvinakiai.

PADĖKA

Visi prisimename sėkmingą "Pynimėlio" apsilankymą Melburne, kuris taip pat dalyvavo Vasario 16-sios dienos minėjimo programoje. Pasibaigus minėjimui, padengti vaišių išlaidas bei paremti "Pynimėlį", sekantys bendruomenės nariai prisidėjo savo došnia auka: 50 dol. Z.Mackevičius, po 20 dol. D.Simankevičienė, p.Žitkevičius, V.Zabukienė; po 10 dol. B.Prašmutaitė, P.Balutis, K.Bredikienė; po 5 dol. R.Grinčevičienė, I.Rubienė, V.Mazilauskas.

Dėkojame jiems ir visiems kitiems anoniminiams aukotojams.
ALB Melburno Apylinkės Valdyba

Ačiū ir sudie

"Gintaro" tautinių šokių ansamblis – mūsų lietuvių bendruomenės puošmena, džiuginanti mus per šventes, įvairiausių parengimus, minėjimus. Dabar – jau jie pakėlę sparnus kelionei į Lietuvą, kur dalyvaus pasaulio lietuvių Dainų ir Šokių šventėje, ruošiamoje Lietuvos Valstybės atkūrimo 80-mečiui atžymėti.

Ruošdamiesi šiai kelionei jaunimas, tikrai nuoširdžiai trigubai daugiau repetuoja, siuvasi sijonus, tvarkosi karūnėles, visų rūpesčių bei darbų nesuskaičiuosi.

Prieš atsisveikinant Gintariečiai dar sykį mums pašoks. Jie ruošiasi drauge su Jungtiniu Australijos lietuvių choru atsisveikinimo koncertui gegužės mėn. 31 d. Melbourn Lietuvių Namuose.

Kviečiame ir prašome visus ateiti, atsisveikinti su "Gintaro" ansambliu bei palinkėti jiems laimingos kelionės, kad jie, vėl sužadinti senelių Tėvyne, pasirodytų kuo puikiausiai.

Viljandžio kelių policija prie vairo sulaukė penkiametį berniuką.

Kelyje policininko padėjėjas pamatė automobilį "Ford Orion", prie kurio vairo sėdėjo berniukas, o šalia jo – suaugęs vyras. Policininko padėjėjas ėmė vyti automobilį.

"Vaiko vairuojamas automobilis lėkė gana greitai, mano automobilio spidometro rodyklė

Prieš šokių ir dainų šventę Vilniuje, "Gintaro" ansamblis (kartu ir jungtinis Australijos lietuvių choras) koncertuos po visą Lietuvą. Jie pasirodys Kaune, dalyvaus Joninių šventėje Panevėžyje, koncertuos Kretingoje, Plungėje.

Atsisveikindamas su Australija, "Gintaras" nuoširdžiausiai dėkoja visiems, visiems jį parėmusiems.

Jautėme tą moralinę bei materialinę pagalbą ir esame iš širdies dėkingi. Stengsimės jūsų neapvilti ir gražiai Lietuvoje atstovauti naują lietuvių atžalyną Australijoje.

Jei atsirastų norinčių grupę dar prieš kelionę paremti, prašome kreiptis į "Talką", kurioje veikia tam tikslui speciali sąskaita, arba bet kokią paramą priima tėvų komiteto nariai Rūta Skevienė ir Rita Mačiulaitienė.

Nuoširdus ačiū. Viso geriausio. Iki pasimatymo atsisveikinimo koncerte.

D.Didžienė

rodė 80 kilometrų per valandą", - pranešė policininko padėjėjas.

Karuloje automobilis pasuko į dirbtuvių kiemą. Iš jo išlipo penkiametis berniukas ir jo 27 metų tėvas. Pasak tėvo, jis sūnų mokė vairuoti. "Tėvas teigė, kad mokyti vairuoti, kaip ir užsienio kalbų, reikia pradėti nuo mažens", - pasakojo policininko pavaduotojas.

XX ALD Ruošos Komitetas Geelonge

Praneša, kad norintiems tautiečiams apsigyventi Geelonge per ruošiamas Lietuvos Dienas yra apžiūrėjusi ir rekomenduoja sekančias vietas:

GEELONG CONFERENCE CENTER

Adresas: Adams Court, Eastern Park, East Geelong, 3219. Tel. (03) 5226 2121 arba Fax (03) 5226 2155.

Kambariai po du asmenis (twin share) kartu su pusryčiais. Paklodės (linen) parūpintos. Kaina 42 dol. susisiekimas, autobusiais ir taxi.

MARCUS OLDHAM COLLEGE

Adresas: 145 Pigdons Rd., Waurm Ponds, Victoria 3221. Tel. (03) 5243 3533.

Kambariai po vieną asmenį kainuoja sekančiai:

Tik kambarys (Room only) 18 dol.

Kambarys su paklodėmis (with linen) 22 dol.

Šiuos kambarius už anksčiau minėtas kainas bus galima gauti jeigu susidarys ne mažiau kaip 70 asmenų.

Šis college randasi maždaug 20 min. nuo miesto centro, visiškai prie Deakin universiteto. Susisiekimas autobusiais ir taxi.

DEAKIN UNIVERSITY

Tel. (03) 5227 2646.

Kambariai po vieną asmenį. Kaina:

- Kambarys su paklodėmis (with linen) 35 dol.

- Arba kambarys su paklodėmis ir pusryčiais 44-10 dol.

Dėl anksčiau minėtų kambarių skambinti tiesioginiai nurodytu telefono numeriu ir susitarti.

Esant kokių nors neaiškumų ar norint daugiau informacijos skambinti ar rašyti:

G. Kulakauskas

46 Admiral Cr., Highton. VIC

Telef. Mob. 018 179 150 arba (03) 5223 2159.

XX ALD Ruošos Komitetas

RAJONO VADIJA

Mūsų Lietuvių Skautų Sąjungos Australijos Rajono Vadija posėdžiavo Parapijos Namuose Kensingtone balandžio 21 d. Rajono Stovykla numatyta sekančiais metais sausio 2-10 dienomis Ukrainiečių stovyklavietėje. Ten jau ne kartą stovyklavome, graži, patogi vieta stovyklavimui.

Lietuvos Skautijos Tautinės Stovyklos štabas jau gerai paruošė stovyklos planą ir ruošia programą. Stovyklavietė parinkta labai gražioje

vietoje prie Nemunaičio miestelio gražiame Nemuno slėnyje, 17 km. Nuo Alytaus į pietus. Stovyklavietei ten yra reto grožio aukštos kalvos, žalios aukštos pušys, Nemunas ir jo vingis, skaidrus vanduo, visada sveikas, tyras oras.

Kas važiuos iš Melbourne Džiugo Tunto į Jubiliejinę Stovyklą Lietuvoje? Mūsų Tuntininkas s. Povilas Kviecinkas pranešė, kad iš mūsų Tunto važiuos į tą garsiąją Jubiliejinę stovyklą Lietuvoje: ps. Rimas Skeivys, Paulius Kviecinkas (šis Tuntininko sūnus), Girius Antanantis, Vytautas Brazaitis, Audrius Skeivys, Rimas Statkus, Dalia Didzytė, Nindra Skeivyte, Alanta Skeivyte, Ginta Statkutė, Daiva Statkutė ir Linas Šeikis. Iš kitų tuntu dar negavome žinių, kas skris į Lietuvą stovyklauti.

Amerikoje Jubiliejinę Skautų Stovyklą bus rugpjūčio mėnesį 9-21. Iš mūsų Tunto žada ten nuskristi Šeikis, gal dar ir kitas atstovaus mūsų Rajoną.

Stovyklavimo reikalais sekantis posėdis bus gegužės 7 d.

P.D.

"Titanikas" antrą kartą mėgins perplaukti vandenyną

Šveicarijos ir JAV verslininkai nusprendė sutelkę jėgas pastatyti naują "Titaniką". Tai pranešė savaitraštis "Sonntags Zeitung".

Naujasis laivas turėtų pakartoti savo pirmą kelionę per Atlantą. Iš Sautamptono uosto laivas turėtų išplaukti 2002 metų balandžio 10 dieną, praėjus beveik 90 metų nuo pirmojo "Titaniko" išėjimo į jūrą.

Laivo statytojai pasivadino "White Star Line" bendrove, kuriai priklausė tikrasis "Titanikas", vardu.

275 metrų ilgio, 2000 keleivių talpinančio laivo kopija bus

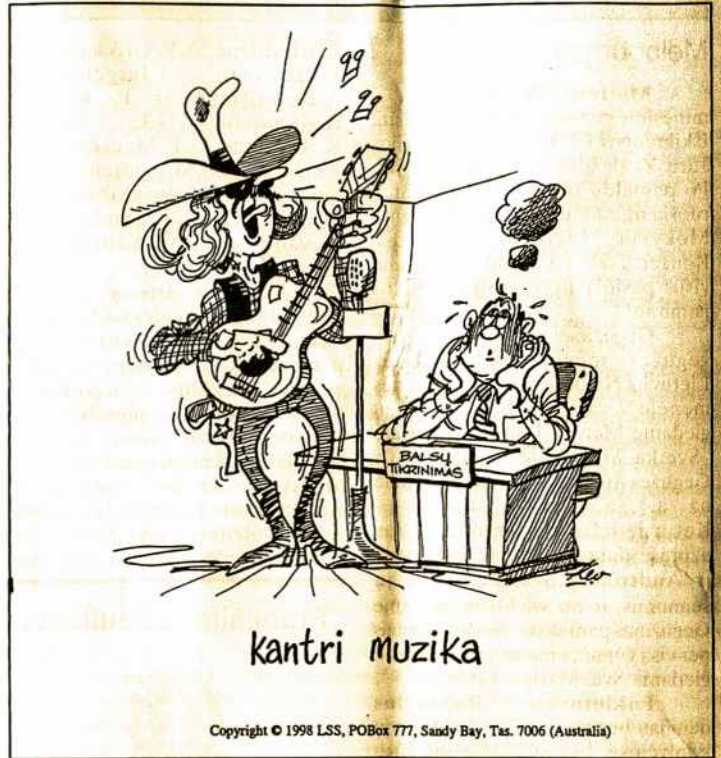
aprupinta moderniausia dvidešimt pirmojo amžiaus technika. Šio giganto statyba turėtų kainuoti nuo 400 iki 600 milijonų JAV dolerių.

Laivo statybą finansuos Bazelyje įsikūrusi šveicarų bendrovė "G-and-E Wirtschaftsberatung and Treuhand AG" ir šiemet Las Vegase įsikūrusi "Titaniko" statybos korporacija.

Dar nežinoma, ar Belfasto laivų statykla "Harland and Wolff", kuriai priklauso "Titaniko" originalo brėžiniai, neprištaraus antrojo "Titaniko" statybai.

"L.r."

Kantri Muzika ir taip toliau...

kantri muzika

Copyright © 1998 LSS, POBox 777, Sandy Bay, Tas. 7006 (Australia)

Šiais laikais, kai jaunimas ima muzikuoti, klausytojams dažnai prireikia angelo kantrybės. Gal būtų lengviau pakęsti, jeigu grotų tyliai. Bet ne: prisėda prie savo garsintuvų ir suka garsumo sagą į dešinę, kol saga toliau nebesisuka ir nuo triukšmo plyšta ir lubos, ir žmogaus kantrybė.

Lietuvoje kantri muzika turi kitą prasmę. Su kantrumu ji neturi nieko bendro. Tai muzikos rūšis, liaudies muzika, kilusi iš Amerikos kaimų. Atseit, *country music*.

Kantri muzika yra tik vienas pavyzdys iš 1150 nereikalingų svetimžodžių lietuvių kalboje, kuriuos Tasmanijos universitete surinko Algis Taškūnas. Visi šie žodžiai surinkti iš lietuviškos spaudos: laikraščių, žurnalų, knygų. Tai svetimžodžiai, įsibrovę į mūsų kalbą, nors jiems yra gražių lietuviškų pakaitalų. Pavyzdžiui: limitas – riba; manufaktūra – gamyba; matracas – čiužinys; monumentas – paminklas; t.t. Kai kurie "teršalai" yra vartojami kasdieninėje kalboje Lietuvoje, kiti – išsivijoje (pora pavyzdžių iš pastarųjų: šarkas – ryklis, pauderis – milteliai).

Taškūno "Nereikalingų Svetimžodžių Rinkinys" jau užbaigtas ir ruošiamas spaudai. Jį perskaitė du lietuvių kalbos žinovai Lietuvoje ir atsiliepė labai teigiamai ir padėkoti. Trečias lituanistas rankraštį skaito dabar.

Tasmanijos garsiausias

karikatūrininkas Kev Bailey piešia šiam tekstui pritaikytas iliustracijas.

Jeigu viskas vyks kaip numatyta, 60 puslapių knygutė bus išspausdinta šių metų liepos pabaigoje. Ją išleis Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos Universitete (LSS, Post Office Box 777, Sandy Bay, Tas. 7006). Sambūris pageidauja, kad šis veikalas būtų prieinamas kuo didesniai skaičiui lietuvių ir Tėvynėje, ir užsienyje. Todėl "Rinkinys" bus parduodamas už savikainą, t.y., po 5 dol., įskaitant persiuntimą paprastu paštu. Kadangi Sambūris neturi daug lėšų, knygutės bus spausdinamas tik mažas kiekis.

Yra svarbu pabrėžti, kad šitas Taškūno "Rinkinys" nesiekia ("nepretenduoja") būti žodynu, lituanistiniu veikalu arba kalbos vadovu. Tai tik paprastas dvigubas sąrašas: sąrašas į mūsų kalbą įsibrovusių svetimžodžių su jų lietuviškais "vertimais". Pastarųjų yra apie 1600.

Nors "Nereikalingų Svetimžodžių Rinkinys" pasirodys tik liepos gale, knygutę galima užsisakyti iš anksto jau dabar, pas leidėjus: LSS, Post Office Box 777, Sandy Bay, Tas. 7006 (Australia). Kaina po 5 dol. už egzempliorių. Užsakant oro paštu į užsienį reikia pridėti dar po 2 dol. Kas nori, gali taip pat paaukoti šių "Rinkinių" Lietuvos mokykloms, žurnalistams ir t.t.

Tomas Tamulevičius

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA